

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 340.13:378.147:004.738.5

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16869553>

**Аналіз правових ризиків цифрового оцінювання в умовах змішаного
навчання**

Стасюк Олександр Леонідович,

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та економіко-
фінансової безпеки, Заклад вищої освіти

«Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк, Україна,

<https://orcid.org/0009-0003-9592-8126>

Хомік Оксана Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітніх,
педагогічних технологій, Заклад вищої освіти

«Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк, Україна,

<https://orcid.org/0009-0005-1145-1274>

Карпюк Дарина Романівна,

викладач кафедри документознавства та інформаційної діяльності,

Заклад вищої освіти «Академія рекреаційних технологій і права»,

м. Луцьк, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-5723-3479>

Прийнято: 01.08.2025 | Опубліковано: 14.08.2025

Анотація. Активна інтеграція цифрових технологій в освітній процес, зокрема в контексті змішаного навчання, призвела до трансформації традиційних підходів до оцінювання здобувачів вищої освіти. З

упровадженням закладами освіти автоматизованих систем тестування, цифрових платформ та інструментів дистанційного контролю знань постає низка правових проблем, які потребують детального аналізу та нормативно-правового врегулювання. Актуальність дослідження полягає в тому, що чинне законодавство часто не відповідає темпам технологічних змін, не забезпечуючи чітких стандартів легітимності, прозорості та безпеки процедур цифрового оцінювання. Це створює правову невизначеність для закладів освіти, викладачів та здобувачів вищої освіти, особливо в питаннях відповідальності, захисту даних та академічної доброчесності. **Мета статті** – визначити та систематизувати основні правові ризики, пов’язані з цифровим оцінюванням у змішаному освітньому середовищі, та проаналізувати виклики, перед якими постає юридична та освітня практика в забезпеченні законного та справедливого оцінювання результатів навчання. **Методи.** У дослідженні було застосовано методи аналізу наукової літератури для оцінки поточного стану вивчення проблематики дослідження; узагальнення та систематизації – для представлення результатів дослідження. **Результати.** З’ясовано, що найбільші правові ризики у сфері цифрового оцінювання пов’язані з недостатнім регулюванням захисту персональних даних, невизначеністю правового статусу автоматизованих інструментів оцінювання та відсутністю чітко визначених процедур вирішення суперечок щодо результатів оцінювання. Встановлено, що застосування штучного інтелекту в автоматизованому оцінюванні, а також технологій дистанційного тестування може порушувати права здобувачів вищої освіти, якщо процес не супроводжується належними правовими гарантіями й механізмами інформованої згоди. **Висновки.** Аналіз українського законодавства свідчить про те, що хоча в галузі освіти та захисту інформації застосовуються загальні норми, але вони не забезпечують комплексної правової бази для використання цифрових

інструментів оцінювання. Водночас для забезпечення академічної доброчесності та легітимності електронних результатів необхідно гармонізувати інституційні норми з міжнародними стандартами. На основі порівняння з європейськими практиками зроблено висновок, що ефективність правового регулювання залежить не лише від формальних норм, а й від їхньої адаптивності до конкретних освітніх сценаріїв і технологічних умов.

***Ключові слова:** персональні дані, академічна доброчесність, цифрові освітні технології, юридична відповідальність, електронний документообіг.*

Analyzing the legal risks of digital assessment in blended learning

Oleksandr Stasiuk,

Doctor of Law, Professor, Professor of the Department Law and Economic and Financial Security, Higher Education Institution
«Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0003-9592-8126>

Oksana Khomik,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of Department Educational, Pedagogical Technologies, Higher Education Institution
«Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0005-1145-1274>

Daryna Karpiuk,

Teacher of the Department Documentation and Information Activities,
Higher Education Institution «Academy of Recreational Technologies and Law»,
Lutsk, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-5723-3479>

Abstract. *The active integration of digital technologies into the educational process, particularly in the context of blended learning, has led to the transformation of traditional approaches to assessing higher education students. With the introduction of automated testing systems, digital platforms, and tools for remote knowledge control by educational institutions, several legal problems arise that require detailed analysis and regulatory and legal regulation. The relevance of the study lies in the fact that current legislation often does not keep up with the pace of technological change, failing to provide clear standards of legitimacy, transparency, and security of digital assessment procedures. It creates legal uncertainty for educational institutions, teachers, and higher education students, especially in matters of liability, data protection, and academic integrity. The purpose of the article is to identify and systematize the main legal risks associated with digital assessment in a blended educational environment, and to analyze the challenges faced by legal and educational practice in ensuring the legal and fair assessment of learning outcomes. Methods.* *The following methods were used in the study: analysis of scientific literature - to assess the current state of research on the study's issues; generalization and systematization - to present the research results. Results.* *It is shown that the most significant legal risks in the field of digital assessment are associated with insufficient regulation of personal data protection, uncertainty of the legal status of automated assessment tools and the lack of clearly defined procedures for resolving disputes regarding assessment results. It is established that the use of artificial intelligence in automated assessment, as well as remote testing technologies, can potentially violate the rights of higher education applicants if appropriate legal guarantees and mechanisms for informed consent do not accompany the process. Conclusions.* *An analysis of Ukrainian legislation shows that although general norms apply in the field of education and information protection, they do not provide a comprehensive legal framework for the use of digital assessment tools. At the same time, there is a need to harmonize institutional*

norms with international standards, especially in terms of academic integrity and the legitimacy of results recorded in electronic form. Based on a comparison with European practices, it is concluded that the effectiveness of legal regulation depends not only on formal norms but also on their adaptability to specific educational scenarios and technological conditions.

Keywords: *personal data, academic integrity, digital educational technologies, legal responsibility, electronic document management.*

Постановка проблеми. Цифрова трансформація освіти кардинально змінила традиційні моделі оцінювання, що особливо помітно в змішаному навчанні з його поєднанням онлайн та очних занять. Зважаючи на те, що освітні установи дедалі активніше застосовують цифрові інструменти для оцінювання успішності здобувачів, з'являються нові правові ризики, що ставлять під сумнів відповідність чинної нормативно-правової бази реальним умовам. Використання цифрових платформ, автоматизованих систем тестування та технологій дистанційного контролю викликає стурбованість щодо захисту персональних даних, легітимності та об'єктивності результатів оцінювання, а також забезпечення академічної доброчесності. У багатьох юрисдикціях, зокрема в Україні, правова інфраструктура не встигає за швидкою цифровізацією освітнього середовища, що робить здобувачів вищої освіти та викладачів вразливими перед неоднозначними нормами та правовою невизначеністю. Відсутність чітких рекомендацій щодо допустимості цифрових даних в академічних суперечках, відповідальності за технічні помилки та процедур оскарження автоматизованих рішень ще більше ускладнює правовий простір цифрового оцінювання.

Актуальність аналізу правових ризиків у цифровому середовищі підкреслюється зростанням залежності від технологій для здійснення високонавантажених тестувань, сертифікації та оцінювання здобувачів вищої

освіти. Змішане навчання, забезпечуючи педагогічну гнучкість та розширюючи доступ до освіти, також розмиває межі інституційної відповідальності та ставить під сумнів об'єктивність і справедливість оцінювання [1]. Недостатньо врегульоване цифрове оцінювання може призвести до порушення прав здобувачів освіти, отримання дискримінаційних результатів або витоку даних, що підриває довіру громадськості до доброчесності освітніх установ. Відсутність стандартизованих правових протоколів упровадження та фіксації результатів оцінювання в цифрових форматах ставить під загрозу легітимність академічних кваліфікацій. У цьому контексті комплексний правовий аналіз цифрового оцінювання є важливим для виявлення потенційних ризиків, оцінки поточних недоліків регулювання та формулювання рекомендацій, які підтримують як технологічний розвиток оцінювання, так і правовий захист усіх учасників цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі спостерігається активізація досліджень, спрямованих на вивчення особливостей цифровізації освітнього процесу, зокрема питань правових ризиків цифрового оцінювання в умовах змішаного навчання.

У дослідженні Т. Я. Гельжинської та О. Р. Кравчик [1] розглянуто міжнародний досвід формування цифрової компетентності правників на рівні молодших бакалаврів, що є важливим під час підготовки здобувачів до взаємодії з цифровими оцінювальними платформами та розуміння правових аспектів їхнього застосування. О. О. Гриценчук [2] акцентує на моніторингу цифрового освітнього середовища, вказуючи на необхідність розроблення відповідних механізмів як на національному, так і міжнародному рівнях з огляду на потенційні ризики порушення академічної доброчесності.

У статті І. В. Бацуровської, Г. С. Кашиної та В. М. Курепіна [3] проаналізовано інтеграцію освітніх технологій і системи якості вищої освіти, з акцентом на важливості безпеки життєдіяльності, що охоплює також безпеку

цифрового середовища та правомірність цифрового оцінювання. Концептуальні підходи до цифровізації середовища закладів освіти представлено в дослідженні О. Ляшенка, О. Спірина, С. Литвинової, О. Пінчук, О. Овчарук та А. Сухіх [4], де висвітлено структурні компоненти цифрового середовища та значення правових орієнтирів у його функціонуванні.

На проблематику інтеграції цифрових технологій у вищу освіту звернули увагу Т. В. Паска, Л. М. Терлецька та А. П. Громик [5], які розглядають можливості та виклики цього процесу, зокрема правові ризики, пов'язані з несанкціонованим збором та обробкою даних. У роботі О. В. Вороненка та І. В. Вороненко [6] подано глибокий аналіз нормативно-правових аспектів цифрової трансформації освіти, що становить основу для розуміння правового поля цифрового оцінювання.

Питання змішаного навчання проаналізовано в дослідженні Т. О. Пахомової, Н. О. Надточій та І. М. Лемик [7], де описано як переваги, так і виклики такого формату, зокрема технічні та етичні аспекти процесу цифрового оцінювання. А. Гуржій, Л. Карташова та А. Вовкодав [8] вивчають специфіку організації аудиторно-дистанційної освіти для лікарів, що є релевантним прикладом реалізації змішаного навчання з виразною потребою в захисті персональних даних.

Інноваційні підходи до використання інтерактивних платформ у змішаному навчанні розглядає О. І. Бабічев [9], підкреслюючи ризики втручання в процеси оцінювання, особливо за відсутності належної правової регламентації. У дослідженні В. І. Кеменяша [10] представлено модель підготовки здобувачів юридичної освіти в змішаному форматі, де виокремлено правові компоненти цифрового навчального контенту.

І. А. Шевченко, І. В. Федосова та О. О. Федотова [11] висвітлюють процес моделювання цифрової компетентності здобувачів освіти, зокрема

навички безпечної взаємодії з цифровими інструментами оцінювання. У публікації О. Галус, Б. Крищука та Н. Сівака [12] йдеться про роль інформаційного середовища в змішаному навчанні, де правові ризики ідентифікуються як потенційні перешкоди ефективного навчання.

Розвиток цифрової грамотності здобувачів освіти в умовах цифрових освітніх середовищ детально аналізують Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський та А. А. Слободянюк [13], що дає змогу окреслити зв'язок між рівнем цифрової культури та здатністю оцінювати ризики цифрового середовища. Організаційні засади цифрової трансформації професійно-технічної освіти, що охоплюють правові та управлінські механізми цифрового оцінювання, досліджено М. Букшою [14].

Т. І. Годецька [15] у своєму реферативному огляді аналізує поточний стан цифрової трансформації освіти й науки, зокрема регуляторні, етичні та правові аспекти цифрових змін, що охоплює й сферу оцінювання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У науковій літературі досить обмежено розкрито саме правові аспекти процесу цифрового оцінювання, зокрема в контексті змішаного навчання, де поєднуються різні формати взаємодії між учасниками освітнього процесу. Недостатньо вивченими залишаються питання юридичної відповідальності за порушення під час застосування цифрових інструментів оцінювання, а також механізми правового захисту учасників освітнього процесу в разі порушення прав. Також малодослідженими є проблеми забезпечення легітимності результатів оцінювання, отриманих за допомогою автоматизованих систем, та правомірність застосування технологій контролю знань, що охоплюють елементи відеоспостереження чи штучного інтелекту. Цим проблемам і присвячено поточне дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження основних правових ризиків, пов'язаних із цифровим оцінюванням у змішаному

освітньому середовищі, та аналіз викликів, перед якими постає юридична та освітня практика в забезпеченні законного та справедливого оцінювання результатів навчання.

Відповідно до мети визначено такі завдання: проаналізувати чинне нормативно-правове регулювання цифрового оцінювання в Україні та інших країнах; виокремити основні юридичні ризики, пов'язані із застосуванням цифрових інструментів оцінювання в умовах змішаного навчання; дослідити проблеми забезпечення академічної доброчесності та захисту персональних даних; а також сформулювати рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання в цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правове регулювання цифрового оцінювання в освітньому процесі набуває дедалі більшого значення з огляду на швидку диджиталізацію освіти та широке впровадження моделей змішаного навчання. Упровадження цифрових інструментів в освітній процес створює для правових систем виклик щодо забезпечення прав та дотримання національних та міжнародних стандартів. В Україні нормативно-правова база, що регулює цифрове оцінювання, усе ще перебуває на стадії розвитку. Попри те, що існують загальні законодавчі положення, які регулюють освітню галузь, такі як Закон України «Про освіту» [16] та Закон «Про вищу освіту» [17], вони пропонують лише загальні засади для застосування цифрових технологій. Ці закони наголошують на принципах академічної доброчесності, автономії освітніх установ та необхідності забезпечення рівності та справедливості під час оцінювання. Однак детальне регулювання конкретних механізмів цифрового оцінювання та правові гарантії їхнього впровадження є недостатніми.

Українське законодавство щодо цифрових технологій в освіті керується Законом «Про захист персональних даних» [18], який вимагає від закладів освіти одержувати згоду на обробку персональних даних та гарантувати їхнє

безпечне зберігання. Попри загальні вимоги існують юридичні прогалини у визначенні обсягу відповідальності за порушення академічної доброчесності чи конфіденційності даних під час цифрового оцінювання. Це призводить до того, що заклади освіти розробляють внутрішні правила та на власний розсуд регулюють питання онлайн-оцінювання, що може призвести до неузгодженості та неоднозначності в правозастосуванні.

Міжнародний досвід свідчить про існування більш структурованих підходів. Наприклад, у країнах Європейського Союзу основним правовим інструментом захисту персональних даних у всіх цифрових сферах, зокрема в освіті, є Загальний регламент про захист даних (General Data Protection Regulation, GDPR) [19]. GDPR встановлює чіткі правила обробки даних, прозорості та підзвітності, зобов'язуючи освітні установи інформувати здобувачів вищої освіти про використання даних та впроваджувати технічні засоби захисту. Крім того, Фінляндія та Естонія інтегрували національні цифрові стратегії у свої освітні системи, забезпечивши регулювання онлайн-інструментів оцінювання відповідно до захисту даних, етичних норм і технологічних стандартів. Ці приклади ілюструють цінність комплексної правової бази, яка поєднує освітню політику з інформаційним та цифровими правами. У Сполучених Штатах Закон про сімейні освітні права та конфіденційність (Family Educational Rights and Privacy Act, FERPA) [20] врегульовує доступ до освітніх записів учнів і поширюється на цифрові платформи оцінювання.

Питання відповідальності в цифровому оцінюванні є складним та стосується всіх учасників освітнього процесу. Викладачі, адміністратори, розробники цифрових платформ і здобувачі освіти взаємодіють у системі, де помилки або навмисні неправомірні дії можуть призвести до порушення правових норм. Наприклад, якщо платформа цифрового оцінювання не може захистити дані здобувачів вищої освіти, визначення того, хто несе

відповідальність (заклад освіти чи постачальник послуг), вимагає чіткого договірною та юридичного оформлення. Аналогічно академічна недоброчесність, зафіксована за допомогою онлайн-інструментів – програми для виявлення плагіату чи автоматизовані системи тестування – ставить питання про процедурну справедливість, точність автоматизованих рішень і право здобувачів вищої освіти на оскарження результатів. Без надійних правових механізмів нагляду за цими процесами здобувачі освіти можуть виявитися беззахисними перед несправедливими рішеннями або порушеннями конфіденційності [21, с. 1691–1692].

Змішане навчання створює виклики для правового регулювання оцінювання. Гібридна природа очних та онлайн-компонентів часто спричиняє розмивання межі між формальним та неформальним оцінюванням, що ускладнює застосування правових стандартів. Моніторинг поведінки здобувачів вищої освіти під час онлайн-іспитів є ще однією нерозв'язаною проблемою. Застосування технологій дистанційного контролю, зокрема моніторингу за допомогою вебкамер та відстеження екранів, викликало дискусії щодо пропорційності та законності заходів спостереження. Зокрема, критики стверджують, що такі методи можуть порушувати право на приватність, особливо якщо їх застосовують без прозорих критеріїв чи інформованої згоди. Крім того, у контексті нерівного доступу до інтернету або різного рівня цифрової грамотності, застосування уніфікованих стандартів оцінювання до різних груп здобувачів вищої освіти може спричинити непряму дискримінацію чи проблеми з доступністю освіти.

Отже, правове регулювання цифрового оцінювання в освітньому процесі залишається багатоаспектною сферою, що розвивається. Чинне законодавство України закладає основу, проте не містить достатньо конкретних положень для ефективного подолання викликів складних реалій цифрового та змішаного навчання. Порівняльний аналіз із міжнародними правовими системами

наголошує на важливості інтеграції захисту даних, норм відповідальності та процесуальних гарантій в освітню політику. Розв'язання цих проблем вимагає скоординованих зусиль законодавців, освітян та експертів у галузі права для розробки комплексних нормативних актів, які забезпечать справедливість, захист прав та підтримку цілісності практики оцінювання в цифрову епоху [22, с. 240].

Типовими формами нечесності під час цифрового оцінювання є несанкціонована співпраця між здобувачами вищої освіти, використання заборонених матеріалів, видавання себе за іншого та маніпуляції з цифровими платформами. Під час онлайн-тестування здобувачі можуть застосовувати допоміжні пристрої, отримувати доступ до баз даних відповідей або координувати роботу з однокурсниками через застосунки для обміну повідомленнями. Під час дистанційних іспитів важливою проблемою залишається імітація, коли треті особи можуть скласти іспити від імені зареєстрованого здобувача. Інша поширена тактика полягає у використанні програмного забезпечення для спільного доступу до вебсторінки з метою отримання відповідей із зовнішніх джерел, при цьому створюється враження, що учасник зосереджений на інтерфейсі тесту. Ці порушення часто складно виявити без спеціалізованих систем моніторингу, і вони вказують на проблеми, пов'язані з відсутністю фізичного нагляду [23, с. 18–21].

Технічні та організаційні недоліки значно посилюють проблему академічної недоброчесності в цифровому середовищі. Багато освітніх установ були змушені швидко впроваджувати цифрові інструменти оцінювання без належної перевірки та підготовки інфраструктури. Недосконалі механізми автентифікації, такі як слабкі системи входу або відсутність біометричної верифікації, дають змогу здобувачам вищої освіти оминати процедури контролю. Крім того, неналежна інтеграція між системами управління освітнім процесом та платформами оцінювання призводить до

фрагментарного нагляду й обмежує відстеження підозрілої діяльності. На організаційному рівні відсутність чітких протоколів щодо фіксації та реагування на академічні порушення під час онлайн-оцінювання та недостатня підготовка освітян із питань цифрового контролю послаблюють інституційне реагування на порушення. Непослідовне застосування санкцій та обмежені можливості розслідувати випадки на різних платформах знижують сприйняття ризику покарання та толерують нечесну поведінку.

Попри ці виклики упровадження інноваційних технологій відкриває реальні шляхи для виявлення та запобігання академічній недоброчесності. Системи дистанційного контролю, оснащені функціями розпізнавання облич, відстеження руху очей та аналізу поведінки на основі штучного інтелекту, можуть виявляти потенційно нечесні дії в режимі реального часу. Деякі платформи записують активність на екрані, відстежують фоновий шум і виявляють незвичні поведінкові патерни, тим самим розширюючи можливості викладачів у перегляді та перевірці тестових сесій. Сучасні інструменти виявлення плагіату виходять за межі простого порівняння текстів. Вони вже здатні виявляти контрактне шахрайство та контент, створений за допомогою штучного інтелекту. Системи на основі блокчейну, хоч і є новим інструментом, демонструють значний потенціал для безпечної верифікації облікових даних і незмінного моніторингу активності здобувачів. Аналітика великих даних дає змогу установам виявляти аномалії в освітньому процесі, що вказують на можливе шахрайство, наприклад, раптові стрибки оцінок чи непослідовну поведінку під час виконання завдань.

У табл. 1 узагальнено основні форми академічної недоброчесності, чинники (технічні й організаційні), що їй сприяють, та відповідні технологічні заходи протидії (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика форм академічної недоброчесності

Форми	Чинники, що їй сприяють	Технологічні контрзаходи
Несанкціонована співпраця	Відсутність моніторингу, використання застосунків для обміну повідомленнями	Екзаменаційна перевірка за допомогою штучного інтелекту, запис зображення екрана та аудіо
Використання заборонених матеріалів	Наявність формату відкритих книг, відсутність браузерів із функцією блокування	Безпечні екзаменаційні браузери, автоматизоване розпізнавання контенту
Видавання себе за іншого	Слабкий рівень автентифікації, спільні облікові дані для входу	Біометрична верифікація, розпізнавання обличчя
Шахрайство	Аутсорсинг завдань або тестів третім особам	Стилометричний аналіз, облікові дані блокчейну
Застосування декількох пристроїв	Відсутність механізмів для обмеження або виявлення пристроїв	Відстеження активності пристроїв, дактилоскопія через wi-fi
Відповіді, згенеровані ШІ	Застосування генеративних інструментів ШІ, що неможливо виявити традиційними методами	Детектори вихідних даних ШІ, аналіз семантичних шаблонів

Джерело: сформовано на основі [24; 25]

Перехід до цифрового оцінювання створив нові загрози академічній доброчесності, які потребують цілеспрямованих, технологічно обґрунтованих заходів реагування. Заклади мають не лише оновити технічну інфраструктуру, але й переглянути свою академічну політику та навчити викладачів етично й ефективно застосовувати цифрове оцінювання. Інтеграція інтелектуальних систем моніторингу, надійної верифікації особистості та аналізу даних може значно зменшити кількість випадків нечесності та поновити довіру до об'єктивності результатів оцінювання. Для забезпечення академічної доброчесності в умовах цифрової трансформації освіти необхідний збалансований підхід, який враховує права здобувачів вищої освіти та гарантує дотримання академічних стандартів [26].

Інструменти автоматизованого оцінювання охоплюють широкий спектр застосувань – від тестування з множинним вибором до систем штучного

інтелекту, здатних оцінювати письмові відповіді, завдання з кодування і навіть усні презентації. Ці інструменти часто вбудовані у великі цифрові платформи, такі як Moodle, Canvas, Google Classroom, або у власні системи, розроблені закладами освіти та компаніями. Аналітичні сервіси вдосконалюють ці платформи, збираючи та інтерпретуючи дані користувачів, даючи змогу освітянам виокремлювати недоліки в навчанні, визначати закономірності прогресу чи стагнації та налаштовувати освітній процес на власний розсуд. Наприклад, аналітичні панелі навчання можуть візуалізувати тенденції успішності здобувачів і підтримувати педагогічні втручання, що ґрунтуються на фактах. Адаптивні системи оцінювання застосовують алгоритмічні моделі для адаптації складності та змісту запитань у режимі реального часу, пропонуючи таким чином персоналізоване оцінювання відповідно до здібностей конкретного здобувача [27, с. 22–23].

Електронний документообіг у контексті оцінювання передбачає не лише цифрову передачу оцінок і зворотного зв'язку, а й сертифікацію результатів іспитів, видачу академічних документів про освіту та архівування оцінювальних записів. Перехід від паперових до електронних записів має беззаперечні переваги, зокрема підвищує доступність, масштабованість та екологічну стійкість. Водночас це також викликає занепокоєння щодо безпеки даних, автентичності записів та дотримання правових стандартів управління інформацією.

Педагогічне консультування стає дедалі важливішим у цифровому середовищі, оскільки освітяни повинні орієнтуватися як у технічних функціях систем оцінювання, так і в педагогічних наслідках їхнього застосування. Викладачі потребують підготовки не лише щодо роботи з платформами, а й щодо осмисленої інтерпретації аналітичних даних, розробки валідних цифрових оцінювань та реагування на етичні дилеми. Забезпечення інформованої згоди, надання можливостей для апеляції та збереження балансу

між технологічною ефективністю та гуманною освітою є основними компонентами етичної освітньої практики в цій галузі [28].

У табл. 2 представлено узагальнений огляд основних особливостей, переваг та обмежень інформаційних технологій та електронного документообігу в системах оцінювання.

Таблиця 2

Характеристика інформаційних технологій та електронного документообігу в системах оцінювання

Компонент	Переваги	Обмеження
Автоматизовані інструменти оцінювання	Швидкість, масштабованість, узгодженість оцінювання	Обмежена здатність оцінювати складні міркування, потенційна алгоритмічна упередженість
Цифрові платформи	Централізоване управління, інтеграція з освітніми середовищами	Проблеми з юзабіліті, залежність від інтернет-з'єднання
Аналітичні послуги	Аналіз на основі даних, персоналізований зворотний зв'язок, раннє виявлення проблем	Ризик неправильного тлумачення, проблеми з конфіденційністю даних
Електронний документообіг	Ефективне ведення діловодства, зменшення використання паперу, оновлення в режимі реального часу	Вразливість цілісності даних, юридичні проблеми щодо автентичності
Педагогічне консультування	Підтримка обґрунтованого та етичного застосування технологій, покращення освітнього дизайну	Недостатня підготовка, варіативність цифрової грамотності серед освітян

Джерело: сформовано на основі [28–30]

Інформаційні технології та електронний документообіг мають значні перспективи для модернізації системи оцінювання в освіті. Вони сприяють створенню динамічніших, гнучкіших і масштабованих систем оцінювання, здатних задовольнити різноманітні освітні потреби та інституційні цілі. Крім того, ці технології необхідно впроваджувати з урахуванням їхніх педагогічних, правових та етичних наслідків. Встановлення чітких стандартів легітимності, забезпечення ефективного управління даними та інвестиції в педагогічну підтримку є важливими кроками на шляху до збалансованої та надійної цифрової екосистеми оцінювання.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що цифрове оцінювання в умовах змішаного навчання супроводжується низкою правових ризиків, які охоплюють як сферу захисту персональних даних, так і дотримання принципів академічної доброчесності, забезпечення легітимності результатів оцінювання та визначення меж юридичної відповідальності. Аналіз чинного законодавства України засвідчив фрагментарність нормативного регулювання цифрового оцінювання та відсутність чітких механізмів контролю й захисту прав учасників освітнього процесу в цифровому середовищі. У порівнянні з досвідом окремих європейських країн українська правова система потребує значного доопрацювання щодо впровадження стандартизованих процедур електронного оцінювання, прозорих алгоритмів прийняття рішень у разі спірних ситуацій та для забезпечення правових гарантій протидії порушенням доброчесності.

Визначено, що ефективне правове регулювання цифрового оцінювання потребує міжгалузевого підходу, який поєднує норми освітнього, інформаційного, адміністративного та цивільного права, а також враховує технологічні та етичні аспекти функціонування цифрових освітніх платформ. Особливої уваги потребують питання правового статусу автоматизованих систем оцінювання та процедурної справедливості в умовах віддаленого контролю знань, зокрема щодо обробки відеоданих і застосування інструментів штучного інтелекту. Подальші наукові дослідження мають бути спрямовані на розробку цілісної нормативної моделі цифрового оцінювання, яка б відповідала принципам законності, прозорості та правової захищеності всіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Гельжинська Т. Я., Кравчик О. Р. Питання формування структури цифрової компетентності молодших бакалаврів права в контексті

міжнародного досвіду. *Академічні візії*. 2025. № 43. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15653085>.

2. Гриценчук О. О. Теорія і практика моніторингу цифрового освітнього середовища: вітчизняний і закордонний досвід. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. 2024. № 23 (30). С. 50-61. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series2.2024.23\(30\).05](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series2.2024.23(30).05).

3. Бацуровська І. В., Кашина Г. С., Курепін В. М. Інтеграція сучасних освітніх технологій, системи якості вищої освіти та принципів безпеки життєдіяльності у підготовці фахівців. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 3 (49). С. 119–135. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3\(49\)-119-135](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3(49)-119-135).

4. Ляшенко О., Спірін О., Литвинова С., Пінчук О., Овчарук О., Сухіх А. Концептуальні засади цифровізації освітнього середовища закладу загальної середньої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Т. 102, № 4. С. 1–25. DOI: [10.33407/itlt.v102i4.5829](https://doi.org/10.33407/itlt.v102i4.5829).

5. Паска Т. В., Терлецька Л. М., Громик А. П. Виклики та можливості інтеграції цифрових технологій у вищу освіту. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 6 (34). С. 1312-1325. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)-1312-1325](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)-1312-1325).

6. Вороненко О. В., Вороненко І. В. Цифрова трансформація освіти: нормативно-правовий аспект. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2024. № 1 (146). С. 62–69. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2024-1-9>.

7. Пахомова Т. О., Надточій Н. О., Лемик І. М. Переваги та виклики гібридного навчання у вищій школі. *Академічні візії*. 2025. № 40. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15113888>.

8. Гуржій А., Карташова Л., Вовкодав А. Аудиторно-дистанційна (змішана) форма організації освітнього процесу післядипломного навчання лікарів: особливості методики. *Нові технології навчання*. 2025. № 99. С. 59-70. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3560.2025.99.06>.

9. Бабічев О. І. Інтерактивні платформи для вивчення історії України в умовах змішаного навчання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15529910>.

10. Кеменяш В. І. Модель підготовки студентів правознавства в умовах змішаного навчання. *Інклюзія і суспільство*. 2024. № 1. С. 27-36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2024-1-4>.

11. Шевченко І. А., Федосова І. В., Федотова О. О. Моделювання цифрової компетентності здобувачів освіти в умовах змішаного навчання. *Академічні візії*. 2025. № 44. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15734392>.

12. Галус О., Кришук Б., Сівак Н. Про роль інформаційного середовища у підготовці майбутніх офіцерів до занять в умовах змішаного навчання. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 3. С. 77-83. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2024-3-77-83>.

13. Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Слободянюк А. А. Розвиток цифрової грамотності здобувачів освіти засобами цифрових освітніх середовищ. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. 2023. № 75. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-75-7-14>.

14. Букша М. Організаційні засади цифрової трансформації закладів професійно-технічної освіти. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2024. Т. 2, № 33. С. 249-256. DOI: <https://doi.org/10.33842/22195203-2024-2-33-249-256>.

15. Годецька Т. І. Актуальні аспекти цифрової трансформації освіти і науки (реферативний огляд). *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки: довідковий бюлетень*. 2023. № 17. С. 46-66. DOI: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735980/1/VNIASO-AHSEduSci-RB17-2023-46-66.pdf> (дата звернення: 04.06.2025).

16. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 04.06.2025).

17. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 04.06.2025).

18. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 04.06.2025).

19. Загальний регламент про захист даних (GDPR). URL: <https://www.gdpr.org.ua> (дата звернення: 04.06.2025).

20. Закон про сімейні освітні права та конфіденційність (FERPA). Learn: вебсайт. URL: <https://learn.microsoft.com/ru-ru/compliance/regulatory/offering-ferpa> (дата звернення: 04.06.2025).

21. Ярова О., Немировська О., Різак Г. Використання цифрових технологій для адаптації дистанційної освіти в умовах української реформи. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 3(33). С. 1685–1699. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)-1685-1699](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-1685-1699).

22. Осадча К. П., Осадчий В. В., Спірін О. М., Круглик В. С. Стан проблеми організації змішаного навчання у закладах вищої освіти України під час пандемії COVID-19. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 81. С. 235-241. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.81.44>.

23. Boyko O. Clip thinking as a consequence of virtual communication: Pedagogical methods of neutralisation in foreign language lessons. *Scientific*

Bulletin of Mukachevo State University. Series: Pedagogy and Psychology. 2023. Т. 9, № 1. С. 16-22. DOI: <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2023.16>.

24. Засєкіна Л. В. Академічна доброчесність, якість освіти та якість життя студентів в умовах дистанційного навчання під час Covid-19. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Психологія.* 2021. № 12. С. 41-45. DOI: [10.25264/2415-7384-2021-12-41-45](https://doi.org/10.25264/2415-7384-2021-12-41-45).

25. Маслікова І. Цілі та цінності сучасного університету: виклики академічної доброчесності в умовах онлайн навчання. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія.* 2021. № 1. С. 24-41. DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2021/4-3/12>.

26. Tabinska O. Application of STEM components in educational robotics as a means of early career guidance to technical professions. *Педагогічна Академія: наукові записки.* 2025. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15571033>.

27. Семененко Ю. С. Роль інформаційних технологій та інструментів штучного інтелекту в підвищенні ефективності підбору, навчання та адаптації працівників. *Галицький економічний вісник.* 2024. № 87 (2). С. 20-29. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.02.020.

28. Шара С. О., Калініченко І. О. Сучасні підходи до підвищення кваліфікації педагогічних працівників в умовах цифровізації. *Педагогічна Академія: наукові записки.* 2025. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15772090>.

29. Гарапко В. Сучасна система електронного оцінювання здобувачів вищої освіти–TeSLA. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи.* 2021. Т. 20, № 2. С. 197-203. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(20\).2021.197-203](https://doi.org/10.35387/od.2(20).2021.197-203).

30. Родінова Н. Л., Логай В. А., Ковальчук М. Б. Імплементація штучного інтелекту в оцінювання якості української освіти: вплив на академічну доброчесність. *Академічні візії.* 2024. № 29. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10870165>.